

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa ,14/03/2000r.

**Zastępca
Rzecznika Praw Obywatelskich**

dr JERZY ŚWIĄTKIEWICZ

RPO/286050/98/III/LN

**Pani
Ewa Lewicka
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister

W wystąpieniu z dnia 14 maja 1999 r. sygnalizowałem Pani Minister problem istotnych wątpliwości, dotyczących statusu adwokatów w zakresie ubezpieczenia społecznego.

Wejście w życie przepisów ustaw, zmieniających z dniem 1 stycznia 1999 r. system ubezpieczeń społecznych nie tylko nie usunęło, ale wręcz pogłębiło wątpliwości związane z zasadami ubezpieczenia społecznego adwokatów. Przepisy te bowiem nie uchyliły, a nawet nie zmodyfikowały brzmienia art. 24 i 37 ustawy z dnia 26 maja 1992 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. Nr 16, poz. 224 ze zm). Utrzymanie tych przepisów może zatem przemawiać za stanowiskiem, że intencją ustawodawcy było pozostawienie zasad ubezpieczenia adwokatów w dotychczasowym kształcie. Oznacza to możliwość stosowania wobec adwokatów zasad ubezpieczenia pracowniczego.

Takie stanowisko zaś pozostaje w sprzeczności z istotą i charakterem zmian, dokonanych w szczególności przepisami ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.). W nadesłanej odpowiedzi zapowiedziała Pani Minister bezzwłoczne wystąpienie z inicjatywą uchylecia wspomnianych przepisów art. 24 i 37 ustawy - Prawo o adwokaturze. Zapowiedź ta nie została dotychczas zrealizowana, choć w międzyczasie była nowelizowana zarówno ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, jak też ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.).

Na marginesie należy zauważyć, że kompleksowa regulacja zasad ubezpieczenia społecznego adwokatów powinna obejmować nie tylko zmiany przepisów ustawy - Prawo o adwokaturze. Przyjęte w art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odesłanie do przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wydaje się niewystarczające dla potrzeb systemu ubezpieczeń społecznych i może prowadzić do konkluzji, zgodnie z którą odmiennie niż dotychczas uregulowany został jedynie status adwokatów prowadzących praktykę adwokacką w formach indywidualnych, ponieważ tylko te osoby wykonują wolny zawód w rozumieniu przepisów podatkowych.

Prowadzić to może dalej do stanowiska, że w odniesieniu do adwokatów - członków zespołów adwokackich ich status ubezpieczeniowy pozostał bez zmian, to znaczy objęci są nadal ubezpieczeniem pracowniczym. Taka interpretacja została już przedstawiona w piśmiennictwie prawnym (por. H. Pławucka, Ubezpieczenie społeczne adwokatów, Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych, Nr 12/1999, s. 3 i nast.).

Potrzebę całościowego uregulowania zasad ubezpieczenia adwokatów uzasadniają także nowe regulacje, zawarte w ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo o działalności gospodarczej (DZ.U. Nr 101, poz. 1178). Wejdą one w życie w dniu 1 stycznia 2001 roku.

W myśl art. 87 tej ustawy osoby świadczące pomoc prawną zostaną wyłączone z zakresu podmiotowego tej ustawy i ich działalność będą

określać ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze oraz ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. Nr 19, poz. 145 ze zni.).

Może to wskazywać na potrzebę przeprowadzenia ponownej, gruntownej analizy statusu ubezpieczenia adwokatów.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471 ze zm.), uprzejmie proszę Panią Minister o zajęcie stanowiska w powyższej sprawie.

Z poważaniem

/-/ dr Jerzy Świątkiewicz